

РЪДИАРД КИПЛИНГ КВИКЕРНЪ

Превод от английски: Д. Мавров, 1940

chitanka.info

*Хората отъ Ледний Изтокъ — като снѣгъ
се тѣ топятъ —*

*просятъ захаръ и кафе тѣ, следъ човѣка
бѣлъ вървятъ.*

*Хората отъ Златни Западъ — учатъ се на
кражби, бой:*

*на търговцитѣ продаватъ кожи и душитѣ
свои.*

*Хората отъ Юга Леденъ — тѣ търкуватъ
цѣли дни;*

скжсани палатки иматъ, но накичени жени.

*Хората отъ Стари Ледъ сж чужди на
човѣка бѣлъ —*

*сж копия отъ китѣ, тѣ сетни сж въ
човѣшкий родъ узрѣлъ.*

— То отвори очитѣ си. Гледай!

— Тури го пакъ въ кожата! То ще стане силно куче. На четвъртия
месець ще му дадемъ име.

— На кого ще го кръстимъ? — попита Аморака.

Очитѣ на Кадлу обиколиха подплатената сж кожи снѣжна кжца и
се спрѣха на четиринадесетгодишния Котуко, който седѣше на пейката
за спане и издѣлваше едно колче отъ моржова костъ.

— Кръсти го на мене, — каза Котуко, като се ухили. — Единъ
день азъ ще имамъ нужда отъ него.

Кадлу се ухили на свой редъ, очитѣ му се скриха въ тлъстината
на плоскитѣ му бузи и кимна на Аморака. А свирепата майка на
малкото кученце скимтѣше, като го виждаше да мърда далече отъ нея,
въ малката торба отъ тюленова кожа, окачена надъ лампата отъ китова
мазъ. Котуко продължаваше да дѣлка. Кадлу хвърли връзка кожени
кучешки хомути въ една малка стаичка, която се отвори въ едната
страна на кжщата. Свали отъ себе си тежкото ловно облѣкло отъ
еленова кожа и го тури въ мрежа отъ китови балени, която висѣше

надъ друга лампа. Сетне седна на пейката да дъвче кжсъ замръзнало тюленово месо, докато Аморахъ, жена му, донесе редовния обѣдъ отъ варено месо и супа съ кръвъ. Отъ ранна сутринь той бѣше на тюленовитѣ дупки, които сж далече на дванайсетъ километра, и се върна съ три голѣми тюлена. На срѣдата по дългия снѣженъ входъ, който води до вътрешната врата на кжщата, се чуваше тракане на зжби и кучешки лай. Кучетата отъ неговата шейна, освободени отъ дневната работа, се борѣха за топли мѣста.

Когато лаятъ стана твърде високъ, Котуко се слѣзна отъ пейката и взе единъ камшикъ съ половинъ метъръ дълга дрѣжка отъ китова кость и седемъ и половина метра оплетенъ ремѣкъ. Той се вмъкна въ прохода. Лаятъ стана толкова силенъ, като че всички кучета се нахвърлиха върху него да го изядатъ живъ. Но това бѣ само тѣхната обикновена молитва преди ядене. Когато изпълзѣ на отиващия край, половинъ дузина рунтави глави го последваха съ очи до единъ видъ бѣсилка отъ китова челюсть, на която бѣ окачено месото за кучетата. Съ едно широко копие той рѣжеше кжсове замръзнало месо и чакаше съ камшика въ едната рѣка и месото въ другата. Всѣко животно бѣ повиквано по име — най-слабото най-напредъ. Тежко и горко на това куче, което излѣзѣше отъ реда си. Заострениятъ камшикъ се стрелваше върху него като свѣтковица и отхвърляше цѣла шепа косми или кожа. Всѣко животно рѣмжеше, лапваше и бѣгаше съ своя дѣлъ обратно къмъ входа. А момчето стоеше на снѣга подъ блестящото северно сияние и раздаваше правосъдие. Последенъ дойде голѣмиятъ черенъ водачъ, който пазѣше реда, когато кучетата бѣха впрегнати. Нему Котуко даде двойна дажба месо и единъ плѣсъкъ съ камшика добавка.

— Ахъ! — рече Котуко, свивайки камшика си. — Азъ имамъ едно малко кученце надъ лампата, което прави много шумъ.

Той пропѣлзѣ обратно върху притиснатитѣ кучета. Изтърси сухия снѣгъ отъ кожуха си съ една китова чукалка, която Аморахъ пазѣше до вратата. Сетне изчука кожената подплата на тавана, за да отърси снѣжнитѣ висулки, които биха могли да паднатъ отъ снѣжния сводъ отгоре, и се сви пакъ на пейката. Кучетата въ входа хъркаха и скимтѣха въ съня си. Кученцето въ дълбоката кожена качулка на Аморахъ риташе, задавяше се и рѣмжеше. А майката на новокръстеното кученце лежеше до Котуко и не снемаше очи отъ вързопчето, което висѣше надъ широкия жълтъ пламѣкъ на лампата.

Всичко туй се случи много далечъ на северъ, отвждъ Лабрадоръ, отвждъ Худсоновия протокъ, кждето голѣмитъ приливи и отливи натрупватъ ледове. Случи се на северъ отъ полуострова Мелвила — на северъ дори отъ тѣснитъ протоци Фури и Хекла — на северния брѣгъ на Бафинова земя, гдето Байлотовитъ острови стоятъ надъ ледоветъ на Ланкастерски Зундъ като тепсия, обърната наопъки. На северъ отъ Ланкастерски Зундъ има малко мѣста, за които ние знаемъ нѣщо. Но дори и тамъ живѣе прѣснато население непосредствено до самия полюсъ.

Кадлу бѣше инуитъ — ескимось. Неговото племе, около тридесетъ души съ всичко, принадлежеше на тунунирмиутъ — което ще рече, „страна, лежеща задъ нѣщо“. На картитъ този пустинень брѣгъ е писанъ Адмиралтейски заливъ, но инуитското име е по-добро, защото тази земя лежи задъ всичко на свѣта. Презъ деветъ месеца отъ годината тамъ има само ледъ и снѣгъ, и буря следъ буря, при студъ, що не може да си представи този, който не е виждалъ топлотѣрътъ да спада подъ нулата. Шестъ месеца е тъмно. И това прави тази земя толкова страшна. Презъ третъ месеца на лѣтото замръзва презъ день и всѣка нощъ. Тогава снѣгътъ започва да сълзи по южнитъ наклони. Приземни върби пушатъ своитъ мѣхнати пѣпки. Дребни тлъстиги като че искатъ да цѣвтятъ. Брѣгове отъ ситень чакълъ и обли камъни се спущатъ до морето. Гладки блокове и надраскани скали се издигатъ надъ покривката отъ зърнестъ снѣгъ. Но всичко туй минава само за нѣколко седмици, и пакъ свирепа зима сковава земята. А въ морето ледоветъ блѣскаатъ и чупятъ откритата поврѣхность, дератъ и трошатъ, мачкатъ и мелятъ, докато всичко замръзне три метра дълбоко отъ брѣга къмъ дълбокитъ води.

Презъ зимата Кадлу преследваше тюленитъ до ржба на този ледъ и ги убиваше съ копие, когато излизаха на дупкитъ да поематъ въздухъ. Тюленьтъ трѣбва да има вода на открито море, за да живѣе и да лови риба, а ледътъ понѣкога отива надъ сто километра отъ най-близката земя безъ никаква пукнатина и дупка. Презъ пролѣтѣта Кадлу и неговитъ хора се оттегляха отъ топящия се ледъ къмъ скалистата твърда земя. Разпъваха палатки отъ кожи и поставяха капани за морски птици, или убиваха млади тюлени, когато се припичаха на брѣговетъ. По-късно тѣ отиваха на югъ въ Бафинова земя подиръ севернитъ елени да допълнятъ годишнитъ си запаси съ съомги отъ

стотинитѣ потоци и езера въ вѣтрешността. Връщаха се пакъ на северъ презъ септемврий или октомврий за ловъ на мускатни волове и за редовния зименъ ловъ на тюлени. Тия пѣтешествия ставаха съ кучешки шейни по двадесетъ и тридесетъ километра на день, или понѣкога край брѣга въ голѣми „женски лодки“ отъ кожи, гдето кучетата и децата лежеха въ краката на гребцитѣ, а женитѣ пѣеха пѣсни, като се плъзгаха отъ носъ на носъ по стѣклената студена вода. Всичкиятъ луксъ, който тунунирмиутъ познаваше, идѣше отъ югъ — плаващи дървета за мани на шейни, желѣзо на прѣчки за върховетѣ на харпунитѣ, стоманени ножове, калаени котли, които варѣха храната много по-добре, отколкото старитѣ работи отъ масленъ камѣкъ, кремѣкъ и стомана, и дори кибритъ, цвѣтни панделки за женскитѣ коси, малки, евтини огледала и червенъ платъ за рѣбоветѣ на празнични куртки отъ еленова кожа. Кадлу тръгуваше съ скѣпи мазни извити нарвалови рога и съ зѣби на мускатни волове (тѣ бѣха ценни като бисеръ) съ южнитѣ инуити, а тѣ отъ своя страна тръгуваха съ китоловцитѣ и мисионерскитѣ станции на Ексетеръ и Кумберландски Зундъ. И тъй вървѣше веригата, докато единъ котелъ отъ параходна кухня въ Бенди-Базаръ можеше да свърши днитѣ си надъ една лоена лампа нѣкъде въ хладната страна на полярния крѣгъ.

Кадлу, бидейки добъръ ловецъ, бѣше богатъ съ желѣзни харпуни, ножове за снѣгъ, птичи стрели и всички други нѣща, които правятъ живота лесенъ, тамъ въ голѣмитѣ студове. Той бѣше глава на своето племе или, както казваха, „човѣкъ, който знае всичко отъ опитъ“. Това не му даваше нѣкаква властъ, освенъ сегизъ-тогизъ да съветва приятелитѣ си да промѣнятъ своитѣ мѣста за ловъ. Но Котуко използваше това, да заповѣдничи по ленивия инуитски начинъ надъ другитѣ момчета, когато излизаха ноще да играятъ на балъ въ лунна свѣтлина, или да пѣятъ „детската пѣсенъ“ на Северното сияние.

Но на четиринадесетъ години единъ инуитъ се чувствува мжжъ. На Котуко бѣше омръзнало да прави примки за диви кокошки и дребни лисици. Додѣяло му бѣше да помага на женитѣ да дѣвчатъ тюленови и еленови кожи (което ги правѣше много меки) презъ цѣлия дѣлъгъ день, когато мжжетѣ бѣха на ловъ. Той желаше да отиде въ *кваги*, пѣвческия домъ, гдето ловцитѣ се събираха за своитѣ мистерии и магьосникътъ ги плашеше до най-весели припадѣци, следъ като лампитѣ биваха загасвани. Тамъ можете да чуете Духа на северния

еленъ да тропа на покрива, и когато едно копие се мушне въ откритата тъмна нощъ, то се връща назадъ, покрито съ топла кръвъ. Той желаше да стане глава на семейство и да играе съ ловцитѣ. Стотини нѣща желаше Котуко, но възрастнитѣ мъже му се смѣха и казваха: „Почакай, да влѣзешъ въ ярема, Котуко. Ловътъ не значи само да хващашъ!“

Сега, когато баща му бѣ кръстилъ едно кученце на него, работитѣ изглеждаха по-добре. Единъ инуитъ никога нѣма да пожертвува едно добро куче на сина си, докато момчето не разбира нѣщо отъ каране на кучета. И Котуко бѣше повече отъ увѣренъ, че знае всичко, и нѣщо повече.

Ако малкото кученце нѣмаше желѣзно здраве, то би умрѣло отъ претѣпкване съ храна и отъ мачкане. Котуко му направи малъкъ хомутъ съ странки и го гонѣше изъ цѣлата кжща, викайки: „Ауа, Йа, ауа!“ (Върви на дѣсно) „Чойачой, Йа, чойачой!“ (Върви налѣво) „Охаха!“ (Стой). Кученцето никакъ не обичаше това, но то бѣ истинско щастие въ сравнение съ първото впрѣгане въ шейна. То си седѣше на снѣга и играеше съ кожената странка, която водѣше отъ неговия хомутъ до голѣмия ремѣкъ при носа на шейната. Тогава всички кучета тръгнаха, и малкото куче видѣ дългата три метра шейна да се качи на гърба му и да го влачи изъ снѣга. А Котуко се смѣеше до сълзи. Следъ това дойдоха дни следъ дни на свирепъ камшикъ, който съскаше като вѣтъра надъ леда. Всичкитѣ му другари го хапѣха, защото не знаеше работата си. Хомутътъ го жулѣше. Не му позволяваха вече да спи при Котуко, а трѣбваше да заема най-студеното мѣсто въ входа. Това бѣше училище за малкото куче.

И момчето учеше тъй бързо, както кучето, макаръ че е трудно нѣщо да се управлява една кучешка шейна. Всѣко куче е впрегнато — най-слабото най-близу до карача — чрезъ своя отдѣлна странка. Тази странка минава подъ лѣвия преденъ кракъ до главния ремѣкъ, кждето е закачена чрезъ единъ видъ пжпка и петелка и може да се откопчи чрезъ обръщане на ржката, когато трѣбва да се освободи нѣкое куче. Защото младитѣ кучета често прекриватъ странката съ задния кракъ, и тогава тя имъ се връзва до кокала. А тѣ всички изпитватъ горещо желание да отидатъ при другаритѣ си, когато тичатъ, като прескачатъ навънъ или навътре между странкитѣ. Тогава тѣ се давятъ и краятъ е по-забърканъ отъ мокра мрежа следъ изваждане на рибата. Голѣма частъ отъ

неприятноститѣ биха могли да се избѣгнатѣ чрезѣ научна употреба на камшика. Всѣко инуитско момче се гордѣе да бѣде майсторѣ на дългия камшикѣ.

Но лесно е да шибнешѣ върху единѣ белегѣ на земята, а трудно е да се наведешѣ напредѣ и да докачишѣ едно тичаще куче тъкмо задѣ раменетѣ, когато шейната върви съ пълна бързина. Ако извикате името на нѣкое виновно куче, а по погрѣшка ударитѣ друго, дветѣ тозчасѣ се сдавятѣ и спиратѣ всички други. Или, ако пѣтувате съ единѣ приятелѣ и почнете да говорите, или сте самѣ и почнете да пѣете, кучетата спиратѣ, обръщатѣ се и сѣдатѣ да чуятѣ, какво ще кажете. Единѣ или два пѣти Катуко бѣ изтървалѣ шейната, задето бѣ забравилѣ да я подпре, когато е спрѣла. Той скѣса много камшици и развали нѣколко ремѣка, преди да му повѣрятѣ пѣленѣ тимѣ отѣ осемѣ кучета и леката шейна. Тогава той се почувствува като мѣжѣ отѣ значение. Съ спокойно сърдце и сигурна рѣжка препускаше по гладкия черенѣ ледѣ, бързо като глутница въ пѣленѣ вой. Той отиваше десетѣ мили до тюленовитѣ дупки. Когато бѣше вече на мѣстото за ловѣ,

освобождаваше голѣмото черно куче-водачъ, което бѣ тогава най-силното въ тима. Щомъ кучето надушваше нѣкоя дупка, Котуко обръщаше шейната, като забождаше единъ чифтъ еленови рога въ снѣга, тъй че другитѣ кучета не можеха да избѣгатъ. Той приближаваше пълзешкомъ до дупката и чакаше, докато тюленътъ излѣзе да поеме въздухъ. Тогава бързо мушка своето копие съ летяще вжже въ дълбочината и следъ малко изтегля тюлена до ржба на леда, а черниятъ водачъ идва и помага да завлѣкатъ трупа до шейната. Въ това време впрегнатитѣ кучета лаеха и лигитѣ имъ течеха отъ възбуждение. Котуко слагаше камшика като нагорещена пръчка презъ лицата имъ — докато трупътъ замръзне. Връщането до дома бѣ тежка работа. Натоварената шейна трѣбваше да бжде прекарана между грубитѣ ледове, а кучетата сѣдаха и гледаха жадно тюленитѣ, вмѣсто да теглятъ. Най-сетне тѣ влизаха въ равния пѣтъ къмъ селото и скърцаха по звѣнтящия ледъ съ наведени глави и вдигнати опашки. Котуко запѣваше „Ангутивунъ тина тау-на-не тина“ (Пѣсеньта на връщания се ловець). Гласове го поздравляваха отъ кѣща на кѣща подъ звездно небе.

Когато Котуко, кучето, стигна до пълната си възраст, и то изпитваше удоволствие по свой начинъ. То извоюваше съ упоритостъ своя пѣтъ въ тима, битка следъ битка, докато една прекрасна вечеръ, на храна, сдави голѣмия черенъ водачъ. Тогава Котуко, момчето, го направи „второ куче“, както казваха. Така Котуко, кучето, бѣше повишено до дългия ремѣкъ на кучето-водачъ, да тича метъръ и половина предъ другитѣ кучета. Неговото назначение бѣ да спира всички битки, въ ярема или вѣнъ отъ него. То носѣше много дебела и тежка огърлица отъ медна тель. Въ особени случаи биваше хранено съ варена храна, вжтре въ кѣщи, и понѣкога му позволяваха да спи на пейката съ Котуко. То бѣше добъръ тюленичаръ и можеше да задържи единъ мускатенъ волъ, като тича около него и го хапе за петитѣ. Можеше дори — и това е най-голѣмото доказателство за храбростта на едно куче — можеше дори да стои срещу мършавия поляренъ вълкъ, отъ който всички кучета, по правило, се страхуваха повече отъ всичко, що ходи въ снѣга. Котуко, кучето, и неговиятъ господаръ — другитѣ кучета отъ тима тѣ не броеха въ своята дружина — ходѣха на ловъ заедно, день следъ день и нощъ следъ нощъ — завитото въ кожи момче и дивиятъ, косматъ, съ тѣсни очи и бѣли зѣби жълтъ звѣрь.

Всичко, каквото има да върши единъ инуитъ е, да намѣри храна и кожи за себе си и за своето семейство. Женитѣ правѣха кожитѣ на дрехи, и понѣкога помагаха да хващатъ въ капани дребенъ дивечъ. Но голѣмата частъ отъ храната — а тѣ ядатъ страшно много — трѣбва да бжде намѣрена отъ мъжетѣ. Ако запаситѣ не стигнатъ, нѣма отъ кого да се купи или проси, нито отъ кого да се заеме. Людетѣ трѣбва да мратъ.

Инуитътъ не мисли за такива случаи, докато не бжде принуденъ за това. Кадлу, Котуко, Аморахъ и момчето-бебе, което риташе въ кожената качулка и цѣлъ день дѣвчеше кжсчета китова лой, бѣха щастливи. Тѣ произхождаха отъ една много благородна раса, която не знаеше що значи лъжа, нито кражба. Тѣ бѣха доволни да изкарватъ прехраната си отъ сърдцето на лютия безнадежденъ студъ, да се усмихватъ съ тлъсти усмивки, да разказватъ за духове и вълшебни приказки презъ вечеритѣ, да ядатъ, докато могатъ да ядатъ, не повече, и да пѣятъ безкрайната женска пѣсенъ: „Амна айа, айа амна, ахъ! ахъ!“ презъ деня, когато кърпятъ дрехитѣ си и поправятъ ловнитѣ уреди.

Но въ една ужасна зима всичко ги измами. Племето тунунирмиутъ се завърна отъ ранния ловъ на съомги и направи своитѣ кжщи върху прѣсния ледъ на северъ отъ Байлотовия островъ, готово да тръгне за тюлени, щомъ морето замръзне. Но есенъта бѣше ранна и лоша. Презъ цѣлия септемврий имаше постоянни бури, които чупѣха гладкия тюленовъ ледъ, тамъ кждето бѣ замръзналъ само на метъръ и половина. Морето го изхвърляше на брѣга, като го натрупваше на голѣми прегради отъ разрошенъ, остъръ, бодливъ ледъ, на двадесетъ и петъ километра ширина. По тоя ледъ бѣше невъзможно да се влачи шейна. Краятъ на леденото поле, отдето се ловѣха тюлени зиме, лежеше може би тридесетъ километра задъ тази преграда и тая мѣсностъ бѣше недосегаема за тунунирмиутъ. Тѣ биха могли да прекаратъ зимата съ своитѣ запаси отъ замръзнали съомги и китова мазъ, и каквото могатъ да имъ дадатъ капанитѣ, но презъ декемврий единъ отъ тѣхнитѣ ловци се натъкна на кожена палатка, съ три жени и едно момиче, почти мъртви. Тѣхнитѣ мъже се връщали отъ далечния северъ и били смазани въ малкитѣ си кожени ловни лодки. Кадлу разпредѣли женитѣ между колибитѣ на зимното село, защото никой инуитъ не може да откаже храна на умиращъ странникъ. Аморахъ взе момичето, което бѣше на около четиринадесетъ години, за слугиня. По кройката на островрѣхата му шапка и по дългитѣ бѣли кожени гащи тѣ

предполагаха, че то иде отъ Елесмерова земя. То не бѣше виждало порано калаени сѣдове и подковани съ дърво шейни. Но Котуко, момчето, и Котуко, кучето, го обикнаха.

Тогава всички лисици отидоха на югъ. Дори и волверинъ^[1], този сърдитъ тѣпоносъ малъкъ крадецъ, не си даваше трудъ да претърсва празднитѣ капани, които Котуко поставяше. Племето загуби нѣколко отъ най-добритѣ си ловци, които бѣха зле осакатени въ борба съ единъ мускатенъ волъ. Това прехвърли повече работа на другитѣ. Котуко излизаше день следъ день съ една лека шейна и шесть или седемъ отъ най-силнитѣ кучета и гледаше, докато прочитѣ го заболятъ, за нѣкое малко пространство бистъръ ледъ, кждето нѣкой тюленъ може би си е пробилъ дупка за дишане. Котуко, кучето, обикаляше на дължъ и на ширъ, и въ мъртвата тишина на леденитѣ полета Котуко, момчето, можеше да чуе неговитѣ полузадъхани отъ възбуждение скимтения надъ нѣкоя тюленова дупка, на три мили далече, тъй ясно, като да бѣше до него. Когато кучето намираще нѣкоя дупка, момчето си правѣше малка низка стена отъ снѣгъ, за да се предпази отъ най-лошия студень вѣтъръ, и тамъ чакаше десетъ, дванадесетъ, двадесетъ часа да излѣзе тюленътъ да диша. Очитѣ му гледаха непрекъснато въ малкия белегъ, който бѣ направилъ надъ дупката, за да насочи отвесния ударъ съ харпуната. Подъ краката си имаше малка тюленова кожа, и тѣ бѣха вкарани въ *тутеринга* — торба, за която разказватъ старитѣ ловци. Това прѣчи на краката да мръдватъ, когато ловецътъ чака, и чака, и чака да излѣзе тънкоглухия тюленъ. Лесно можете да си представите, че да стои така въ торбата при четиридесетъ градуса подъ нулата, е най-трудната работа за единъ инуитъ. Когато се улови тюленъ, Котуко, кучето, скача напредъ, влачейки странката следъ себе си, и помага да завлѣкатъ тѣлото до шейната, гдето уморенитѣ и гладни кучета лежатъ мрачни на завѣтъ подъ разчупенитѣ ледове.

Единъ тюленъ не отива много далече, защото всѣка уста въ малкото село има право да бжде нахранена, и не се хвърля ни кость, ни кожа, ни сухожилие. Храната на кучетата се вземаше за хората. Аморака хранѣше кучетата съ кжсове отъ стари лѣтни кожени платнища, отпаряни изъ подъ пейкитѣ за спане. Кучетата виеха и пакъ виеха, и се събуждаха да виятъ отново гладни. По лампитѣ въ колибитѣ можеше да се предскаже, че гладътъ бѣ близу. Въ добро време, когато китовата мазъ бѣ изобилна, свѣтлината въ лодкообразнитѣ купи бѣше

две стъпки висока — весела, тлъста и жълта. Сега тя бѣ едвамъ шесть пръста. Аморакъ грижливо секнѣше мъховия фитилъ, когато незабелязано свѣтне за мигъ. И очитѣ на цѣлата фамилия следваха нейната ржка. Ужасътъ отъ глада тамъ, въ голѣмитѣ студове, не е тъй голѣмъ, както ужасътъ да умратъ въ тъмнина. Всѣки инуитъ се страхува отъ тъмнината, която го притиска непрекъснато шесть месеца презъ годината. И когато лампитѣ вжъщи станатъ низки, душитѣ на хората се смущаватъ и забъркватъ.

Но по-лошото бѣ напредъ.

Недохраненитѣ кучета рѣмжеха и тракаха съ зѣби въ входоветѣ на кѣшитѣ. Гледаха съ широки очи въ студенитѣ звезди и душеха срещу леденитѣ вѣтрове нощъ следъ нощъ. Когато тѣ спираха да виятъ, мълчанието падаше отново като твърда тежка прѣспа върху вратата, и хората можеха да чуватъ биенето на кръвта въ тѣснитѣ канали на ушитѣ и тупането на сърдцата си, тъй силно, както удара на барабана на магѣосника въ снѣга. Една нощъ Котуко, кучето, който презъ деня бѣше необикновено мраченъ въ хомута, скочи и мушна главата си въ колѣнетѣ на Котуко. Котуко го погали, но кучето продължаваше слѣпо да се мушка напредъ, умилквайки се. Кадлу се събуди, хвана тежката като на вълкъ глава и я загледа въ стѣклениитѣ очи. Кучето заскимтѣ, като че ли се уплаши, и затрепера между колѣнетѣ на Кадлу. Козината на врата му настрѣхна и то зарѣмжа, като да имаше чуждъ човѣкъ на вратата. Следъ това залая весело, търкули се на земята и взе да хапе обувката на Котуко като малко кученце.

— Какво е това? — попита Котуко, защото той почна да се страхува.

— Болестъта, — отговори Кадлу. — Това е кучешката болестъ.

Котуко, кучето, вдигна носъ и почна да вие.

— Такова нѣщо не съмъ видѣлъ до сега. Какво ще прави той? — попита Котуко.

Кадлу вдигна едното си рамо и кръстоса колибата за своята кѣса харпуна. Голѣмото куче го гледаше. То пакъ зави и се измъкна презъ входа, гдето другитѣ кучета се дръпнаха встрани, влѣво и вдѣсно, за да му направятъ широкъ пѣтъ. Когато вече бѣ вѣнъ на снѣга, то залая свирепо, като че бѣ по следитѣ на нѣкой мускатенъ волъ. И лаейки, и тичайки, то се изгуби въ нощта. Неговата болка не бѣше бѣсъ, а просто лудостъ. Студътъ и гладътъ, и надъ всичко тъмнината, бѣха

побъркали ума му. И когато ужасната кучешка болест се появи между кучетата, тя се разпространява като пожаръ. Следния ловенъ день друго куче заболѣ, и бѣше убито отъ Кутико, когато хапѣше и давѣше между странкитѣ. Следъ това черното второ куче, което въ прежни дни бѣше водачъ, внезапно залая по едни въображаеми следи на северенъ еленъ. И когато го откопчиха, то се хвърли върху една ледена скала и избѣга, както бѣ направилъ неговия водачъ, съ хомута на гърба. Следъ това вече никой не изкарваше кучетата навънъ. Използуваха ги за нѣщо друго. И кучетата знаеха това. Макаръ че ги държаха вързани и ги хранѣха на ржка, очитѣ имъ бѣха пълни съ отчаяние и страхъ. Старитѣ жени почнаха да говорятъ за духове. Тѣ разказваха, че сж срещнали духоветѣ на умрѣлитѣ ловци, изгубени тая есенъ, които предсказали страшни нѣща.

Котуко скърбѣше повече за загубата на своето куче, отколкото за всичко друго. Защото, макаръ и инуитѣ да яде извънредно много, той знае и какъ да гладува. Но гладѣтъ, тъмнината, студѣтъ и опасността повлияха на неговата сила и той почна да чува гласове въ главата си и да вижда въ жглитѣ на очитѣ си хора, които не бѣха тамъ. Една нощъ той извади краката си отъ торбата следъ десетъ часово чакане надъ една слѣпа тюленова дупка и се повлѣче къмъ селото, отслабналъ и зашемеденъ. Опрѣ се да почине на една канара, която случайно бѣше подпрѣна само на единъ издаденъ връхъ отъ ледъ. Неговата тежестъ наруши равновесието на блока, и той се събори. И когато Котуко отскочи настрана, за да го отбѣгне, канарата се слѣзна подиръ него съ шумъ по ледения наклонъ.

Това бѣ достатъчно за Котуко. Той бѣше възпитанъ да вѣрва, че всѣка скала и канара има свой притежателъ (*инуа*), който обикновено имаше образа на едноока жена, наречена *торнакъ*, и че когато *торнакъ* иска да помогне на нѣкой мжжъ, той се плѣзга следъ него и го пита, желае ли да го вземе за свой духъ-пазителъ. (Въ лѣтнитѣ топения облѣченитѣ въ ледъ скали и канари се търкалятъ и плѣзгатъ навсѣкжде по лицето на земята — отъ тамъ лесно ще разберете, какъ е възникнала идеята за живитѣ камъни). Котуко чу кръвта да бие въ ушитѣ му, както я чуваше цѣль день, и си помисли, че *торнакътъ* на камъка говори съ него. Преди да стигне у дома си, той бѣше вече напълно увѣренъ, че е водилъ дълъгъ разговоръ съ торнака. И понеже всички

негови хора вѣрваха, че това е напълно възможно, никой не му противоречеше.

— Той ми каза: „Азъ скачамъ, азъ скачамъ отъ моето мѣсто на снѣга“, — извика Котуко съ изблещени очи и се опрѣ напредъ въ полуосвѣтената колиба. — Той каза: „Азъ ще бѣда водачъ“. Той каза: „Азъ ще тѣ водя при добри тюленови дупки“. Утре азъ ще отида, и *торнакътъ* ще ме води.

Тогава дойде магьосникътъ на селото, и Котуко му разказа за духа на скалата.

— Следвай духоветѣ на камънитѣ, и тѣ пакъ ще ни донесатъ храна! — каза магьосникътъ.

Момичето отъ северъ въ последнитѣ дни лежеше до лампата, ядѣше малко и говорѣше още по-малко.

Аморакъ и Кадлу следната сутринъ стѣкмиха една малка ржчна шейна за Котуко и туриха въ нея неговитѣ ловни уреди. Сложиха и малко китова мазъ и замръзнало тюленово месо. Тогава момичето хвана поводъ и трѣгна смѣло наредъ съ момчето.

— Твоята кжца е моя кжца, — рече момичето, когато малката шейна скърцаше следъ тѣхъ въ страшната полярна нощъ.

— Моята кжца е твоя кжца, — отговори Котуко, — но азъ мисля, че ние двамата ще отидемъ при *Седна*.

Седна е царицата на Подземния свѣтъ. Инуититѣ вѣрватъ, че всѣки, който умрѣ, трѣбва да прекара една година въ нейната ужасна страна, преди да отиде въ квадлипармиутъ, щастливата страна, гдето никога не замръзва, и гойни северни елени идватъ, щомъ ги повикатъ.

Между селското население се шепнѣше: „Духоветѣ на скалитѣ сж говорили на Котуко. Тѣ ще му покажатъ откритъ ледъ. Той пакъ ще ни донесе тюленово месо.“ Тѣхнитѣ гласове скоро бѣха погълнати отъ студената праздна тъмнина. А Котуко и момичето, рамо до рамо, провираха шейната между ледоветѣ по посока къмъ Полярното море. Котуко настояваше, че духътъ отъ камъка му е казалъ да вѣрви на северъ. И тѣ вѣрвѣха все на северъ подъ Туктукдиунгъ, Северния елень — тия звезди, които ние наричаме Голѣма мечка.

Никой европеецъ не може да измине петъ мили дневно по разчупенъ ледъ и остри прѣспи. Но момчето и момичето знаяха точно, какъ да обърнатъ ржката си, за да примамятъ шейната около голѣмъ леденъ блокъ. Знаеха колко да натиснатъ, за да я издигнатъ отъ една

пукнатина. Владѣха силата, съ нѣколко спокойни удара на копието да направятъ възможенъ единъ пътъ, кждето всичко изглеждаше безнадеждно.

Момичето не говорѣше нищо, но навеждаше глава, и дългитѣ ресни отъ волверинова кожа на хермелиновата му шапка се развѣваха по широкото му черно лице. Небето надъ тѣхъ бѣ кадифяно-черно, мѣнявайки се на червени ивици по хоризонта, гдето голѣмитѣ звезди блещукаха като улични лампи. Отъ време на време една зеленикава вълна отъ северно сияние преминаваше презъ празннината на високото небе, замахваше, като флагъ и изчезваше. Или метеоръ изпрацяваше отъ тъмнина въ тъмнина, като прѣскаше дъждъ отъ искри подиръ себе си. Тогава тѣ можеха да видятъ хълмистата и издълбана повърхность на леденото поле, цѣло покрито съ петна и ивици отъ странни цвѣтове — червенъ, меденъ и синкавъ. Но въ обикновената звездна свѣтлина всичко добиваше замръзналъ ледено-сивъ цвѣтъ. Леденото поле, както си спомняте, бѣше разбивано и блѣскано отъ есеннитѣ бури, докато се обърне на замръзнало поле следъ земетръсъ. Тамъ имаше пропасти и урви, и ями като пѣсчъни кариери, издълбани въ леда; буци и разхвърлени кжсове, замръзнали на първоначалната повърхность на полето; петна отъ старъ черенъ ледъ, който е билъ вкаранъ подъ полето отъ нѣкоя буря и издигналъ се пакъ нагоре; заоблени ледени блокове; назобени като трионъ ледове, изрѣзани отъ снѣга, който лети предъ вѣтъра; и хлътнали мѣста, гдето тридесетъ или четиридесетъ акра^[2] лежатъ петъ шесть стѣпки подъ равнината на останалото поле. Отъ близко разстояние вие можете да вземете една буца за тюленъ или моржъ, за обърнати шейни или хора на ловъ, или самата голѣма десеткрака бѣла мечка за духъ. Но въпрѣки всички тия фантастични форми — всички на границата да станатъ живи — нѣмаше тамъ ни звукъ, ни най-слабо ехо отъ звукъ. И презъ това мълчание, и презъ тая пустота, гдето внезапни свѣтлини блѣсватъ и изгасватъ, — шейната и двамата, които я теглѣха, пълзѣха като кошмарни видения за края на свѣта, на края на свѣта.

Когато се уморяваха, Котуко правѣше каквото ловцитѣ наричатъ „половинъ кжща“ — една много малка снѣжна колиба, въ която тѣ се сгушваха съ пѣтничката лампа и опитваха да размразятъ замръзналото тюленово месо. Следъ като спѣха, походътъ почваше пакъ — тридесетъ мили на день, за да взематъ петъ мили на северъ.

Момичето винаги бѣ много тихо, но Котуко мърморѣше на себе си и избиваше въ пѣсни, които бѣ училъ въ пѣвческия домъ, пѣсни за лѣто и пѣсни за северни елени и съомги — страшно неподходящи за мѣстото и времето. Той заявяваше, че е чулъ духа на скалата да рѣмжи къмъ него, и лудо тичаше къмъ една канара, размахвайки рѣще и говорейки съ високъ заплашителенъ гласъ. Право казано, Котуко бѣше близу до умопобъркване презъ всичкото това време. Но момичето бѣ увѣрено, че той е воденъ отъ неговия духъ-пазитель, и че всичко ще излѣзе на добре. Затова то не бѣ изненадано, когато, въ края на четвъртия преходъ, Котуко, чийто очи горѣха като огнени топки, му съобщи, че неговиятъ духъ-покровитель ги следва презъ снѣга въ образа на едно двуглаво куче. Момичето погледна, кждето сочеше Котуко, и нѣщо му се стори, че се скри въ една урва. Сигурно то не бѣ човѣкъ, но всѣки знае, че скалнитѣ духове предпочитатъ да се явяватъ въ образа на мечка, на тюленъ или на други животни.

Може това и да бѣше самата десеткрака бѣла мечка-духъ, или може да бѣше нѣщо друго, защото Котуко и момичето бѣха тѣй изгладнѣли, че очитѣ имъ нѣмаха вѣра. Откакто бѣха напустнали селото, тѣ не бѣха уловили нищо и не бѣха видѣли никаква следа отъ дивечъ. Храната имъ нѣмаше да стигне за друга седмица, а приближаваше и буря. Една полярна буря духа десетъ дни безъ прекъсване, и презъ всичкото това време сигурно е, че смъртта е близу. Котуко направи една снѣжна кжца, достатъчно широка да побере и ржчната шейна (никога не е умно да се раздѣлятъ отъ храната си). Когато издѣлваше последния неправиленъ леденъ блокъ, който щѣше да затвори върха на покрива, той видѣ нѣщо, което гледаше къмъ него отъ една малка ледена скала на половинъ миля разстояние. Въздухътъ бѣ мъгливъ и нѣщото изглеждаше четиридесетъ стѣпки дълго, десетъ стѣпки високо, съ опашка двадесетъ стѣпки.

Момичето сжщо го видѣ, но, вмѣсто да заплаче отъ ужасъ, то каза:

— Това е Квикернъ. Какво ще дойде подире?

— Той иска да ми говори, — рече Котуко. Но като казваше това, ножътъ му треперѣше въ ржката. Защото, колкото и да вѣрва човѣкъ, че е приятелъ на странни и грозни духове, той рѣдко обича да се довѣрява на тѣхнитѣ думи. Квикернъ е сжщо фантомътъ на едно гигантско беззжбо куче, безъ никаква козина, за което се предполага,

че живѣе въ далечния северъ и ходи изъ страната, тъкмо преди да се случатъ важни нѣща. Тѣ могатъ да бждатъ приятни или неприятни. Но дори магьосникътъ не се осмѣлява да спомене името на Квикернъ. Той прави кучетата да ставатъ луди. Както духътъ-мечка, той има нѣколко чифта крака повече — шестъ или осемъ — и това нѣщо, скачайки нагоре-надолу въ мъглата, имаше повече крака, отколкото сж нуждни на едно истинско куче.

Котуко и момичето бързо се мушнаха въ своята колиба. Разбира се, ако Квикернъ искаше, той би съборилъ тѣхната колиба надъ главитѣ имъ, но чувството за една стѣпка снѣжна стена между себе си и страшната тъмнина бѣше голѣма утеха. Бурята се усили съ такъвъ писъкъ, както виенето на вѣлкъ, и продължи три дни и три нощи, безъ да измѣни нито единъ звукъ, безъ да затихне нито единъ мигъ. Тѣ поддържаха каменната лампа между колѣнетѣ си, гризѣха отъ полустопленото тюленово месо и наблюдаваха седемдесетъ и два дълги часа чернитѣ сажди да се събиратъ подъ покрива. Момичето провѣри храната въ шейната: нѣмаше повече отъ за два дни. Котуко прегледа желѣзнитѣ глави и вървитѣ отъ еленови сухожилия на своитѣ харпуни, своитѣ тюленови копия и птичи стрели. Нѣмаше какво друго да правятъ.

— Скоро ще отидемъ при Седна, много скоро, — пошепна момичето. — Следъ три дни ние ще легнемъ и ще заминемъ. Нѣма ли да направи нѣщо твоятъ духъ? Попѣй му магьоснишка пѣсенъ, за да дойде!

Той почна да пѣе съ високия вой на магическитѣ пѣсни, и бурята бавно утихна. По срѣдата на неговата пѣсенъ момичето трепна. То сложи облѣчената въ ржавица ржка, а сетне и главата си върху пода на колибата. Котуко последва нейния примѣръ, и двамата колѣничиха, гледайки единъ другъ въ очитѣ си, и слушаха съ всѣки нервъ. Момчето изцепи тънка ивица китова костъ отъ ржба на единъ птичи капанъ, който лежеше въ шейната. Следъ като го изправи, постави го отвесно въ една малка дупчица на леда, като го затегна долу съ ржавицата си. Бѣше тѣй нѣжно нагласено, като компасова игла — и сега, вмѣсто да слушатъ, тѣ наблюдаваха. Тънката прѣчица малко трепна — най-малкото мръдване на свѣта — следъ това затрептѣ продължително нѣколко секунди, успокои се и пакъ затрептѣ — тоя пѣтъ навеждайки се къмъ друга страна на компаса.

— Много рано, — рече Котуко. — Далече нѣкое голѣмо ледено поле се е спукало.

Момичето посочи на прѣчицата и заклати глава.

— Това е голѣмото чупене, — каза то. — Слушай леда подъ насъ! Той пука.

Когато колѣничиха този пѣтъ, тѣ чуха най-странни задавени грухтения и чукания, сякашъ подъ краката си. Понѣкога се чуваше като че слѣпо кученце квичи надъ лампата; сетне, като че камъкъ се стърже по твърдъ ледъ; после пакъ, като глухи удари на барабанъ. Но всичко се отдалечаваше, заглѣхваше, сякашъ излизаше изъ малъкъ рогъ отъ голѣма далечина.

— Ние не ще отидемъ легнали при Седна, — каза Котуко. — Това е чупенето на ледоветѣ. Духътъ ни измами. Ние ще умремъ.

Всичко туй може да изглежда глупаво, но двамата бѣха лице съ лице срещу истинска опасностъ. Тридневнитѣ бури бѣха изхвърлили дълбоката вода на Бафиновия заливъ на югъ и я бѣха събрали до рѣба на ледника, който се простираше на западъ отъ Байлотовия островъ. И силното течение, което върви източно отъ Ланкастерски Зундъ, носѣше съ себе си, миля следъ миля, отъ това, което наричатъ товаренъ ледъ — грубъ ледъ, който не е замръзналъ на полета. И този товаръ

бомбардираше леденото поле въ същото време, когато надуването на бурно-разиграното море го подкопаваше отдолу. Каквото слушаха Котуко и момичето, бѣше слабо ехо отъ тая борба на тридесетъ или четиридесетъ мили далече, и издайническата малка пръчица трептѣше отъ нейнитѣ удари.

Сега, както казватъ инуититѣ, когато ледътъ се събуди следъ дългия си зименъ сънъ, никой не знае, какво може да се случи, защото твърдото ледено поле почва да мѣни формитѣ си почти тѣй бързо, както облацитѣ. Бурята очевидно бѣше пролѣтна буря, пратена не навреме, и нѣщо страшно можеше да се очаква.

При все това двамата се чувствуваха по-щастливи, отколкото преди това. Ако леденото поле се разчупи, нѣма вече чакане и страдание. Духове, таласъми и магьосници играятъ по пукация се ледъ, и тѣ биха могли да се намѣрятъ въ страната на Седна рамо до рамо съ всички фантастични нѣща и съ свежестъта на възбуждението още въ тѣхъ. Когато напустнаха колибата следъ бурята, шумътъ на кръгозора постоянно се усилваше и гѣвкавиятъ ледъ стенѣше и бръмчеше около тѣхъ.

— То още чака! — каза Котуко.

На върха на една канара седѣше или клечеше осмокракото нѣщо, което бѣха видѣли преди три дни — и виеше страшно.

— Да го последваме, — рече момичето. — Може би, то знае нѣкой пътъ, който не води при Седна.

Но като хвана повода на шейната, зави му се свѣтъ отъ слабостъ. Нѣщото взе да се движи бавно и несрѣчно презъ браздитѣ, държейки все на западъ и къмъ земята. Тѣ го следваха. А сърдитиятъ грѣмъ на края на ледното поле се чуваше все по-близу и по-близу. Устнитѣ на полето се напукаха на три или четири мили навътре къмъ страната. Голѣми блокове три метра дебелъ ледъ отъ нѣколко квадратни метра до двадесетъ хектара повърхностъ се люшкаха, потапяха се, качваха се единъ върху другъ и върху още неразчупеното поле, когато тежкото налягане на морето ги вземаше, блѣскаше и прѣскаше между тѣхъ. Този бомбардиращъ ледъ бѣше, тѣй да се каже, първата войска, що хвърляше морето срещу леденото поле. Непрекжнатиятъ трѣсъкъ, що причиняваше морето, почти удавяше раздиращия звукъ на пластоветѣ товаренъ-ледъ, вкарвани цѣли подъ леденото поле, както карти се мушватъ подъ покривката на масата. Гдето водата биваше плитка, тия

пластове се натрупваха единъ върху другъ, и най-долниятъ опираше въ тинята на петнадесетъ метра дълбочина. Пометеното море се заприщваше задъ калния ледъ, докато ново налягане пакъ повлѣче всичко напредъ. Въ допълнение на леденото поле и товарния-ледъ, бурята и теченията донасяха истински планини — плаващи планини отъ ледъ — откъртени отъ ледника откъмъ Гренландия или отъ северния брѣгъ на Мелвилския заливъ. Тѣ идѣха тържествено — вълнитѣ се разбиваха въ бѣла пѣна около тѣхъ — и напредваха къмъ леденото поле като старовремска флота съ разперени платна. Но една планина, която изглеждаше готова да подкара свѣта предъ себе си, падаше безпомощно, завърташе се и се валяше въ пѣна, тиня и летящи ледени струи. Друга по-малка и низка планина раздираше леденото поле, прѣскайки тонове раздробенъ ледъ на всѣка страна, като се врѣзваше една миля навътре, преди да бѣде спрѣна. Едни падаха като саби, разрѣзвайки цѣлъ каналъ съ груби рѣбове. Други се прѣскаха на дъждъ отъ голѣми блокове, които се въртѣха и гърмѣха между канаритѣ. Други пакъ се издигаха цѣли надъ водата, когато излизаха на плитко, гърчеха се като въ болки, и падаха на странитѣ си, а морето вършееше върху плещитѣ имъ. Това мачкане и натискане, чупене, стриване и извиване на леда въ всевъзможни форми ставаше, додето могатъ да видятъ очитѣ покрай северната линия на леденото поле. Отъ мѣстото, където бѣха Котуко и момичето, този адъ изглеждаше не повече отъ едно неспокойно бърчение и пълзение подъ крѣгвозора. Но то идваше къмъ тѣхъ всѣки мигъ. Далече откъмъ земята тѣ чуваха тежки бумтежи като гърмежитѣ на артилерия презъ мъгла. Това показваше, че леденото поле се блѣска отъ другия край въ руднитѣ скали на Байлотовъ островъ — земята на югъ задъ тѣхъ.

— Това никога не е било по-рано, — каза Котуко, като гледаше тѣпо. — Не е още време. Какъ може ледътъ да се чупи *сега*?

— Да следваме *онова*! — извика момичето, сочейки къмъ нѣщото, което полукуцаше, полутичаше разсѣяно предъ тѣхъ. Тѣ го следваха и влачеха шейната.

Все по-близу и по-близу идваше гърмящиятъ ходъ на леда. Най-сетне полетата около тѣхъ запукаха и зинаха въ всички посоки. Пукнатинитѣ се отваряха и събираха като зѣбитѣ на вълци. Но където стоеше нѣщото, на една могила отъ стари прѣснати ледени блокове, около петнадесетъ метра висока, тамъ нѣмаше вълнение. Котуко скочи

лудо напредъ, повлѣче момичето подиръ себе си и изпълзѣ до основата на могилката. Говорѣтъ на леда около тѣхъ ставаше все по-високъ и по-високъ. Но могилката стоеше здраво. И когато момичето погледна къмъ Котуко, той вдигна лѣвия лакътъ нагоре и настрани, като правѣше знака на инуититѣ за земя въ формата на островъ. И земя бѣше въ действителностъ това, къмъ което ги водѣше куцащето осмокрако нѣщо — малко брѣгово островче съ гранитовъ връхъ и пѣсъченъ брѣгъ, облѣчено, покрито и скрито въ ледъ, тѣй че никой не можеше да го различи отъ леденото поле. Но въ основата му имаше твърда земя, а не подвиженъ ледъ. Ударитѣ и отблъскванията на полетата, като стигаха до земята и се прѣскаха, отбелязваха границитѣ на островчето. Отъ него на северъ водѣше едно приятелско плитко мѣсто, което отбиваше атакитѣ на най-тежкитѣ ледове. Разбира се, имаше опасностъ, нѣкое силно притиснато ледено поле да се покачи по брѣга и да покрие островчето цѣло, но това не смущаваше Котуко и момичето. Тѣ направиха снѣжна кжщица и почнаха да ядатъ, като слушаха удрянето и спирането на леда въ брѣга. Нѣщото бѣше изчезнало. Котуко говорѣше възбудено за неговата власт надъ духоветѣ, като бѣше се навелъ надъ лампата. По срѣдата на неговитѣ луди приказки момичето почна да се смѣе и да се люшка назадъ-напредъ.

Задъ нейното рамо, допълзѣли въ колибата, стоеха две глави, една жълта и една черна, които принадлежаха на две отъ най-скръбнитѣ и най-посраменитѣ кучета, що нѣкога сте видѣли. Котуко, кучето, бѣше едното, черниятъ водачъ — другото. Сега и дветѣ бѣха тлъсти, съ добъръ видъ и съвсемъ поправени душевно, но вързани едно за друго по единъ необикновенъ начинъ. Когато черниятъ водачъ избѣга, спомняте си, хомутътъ му бѣше на него. Той трѣбва да се е срещналъ съ Котуко, кучето, и е игралъ или се е борилъ съ него, защото неговата раменна петелка се бѣ хванала въ плетената медна тель на огърлицата на Котуко и се бѣ застегнала, тѣй че никое отъ кучетата не могло да хване ремъка да го прегризе, а и дветѣ останали вързани за вратоветѣ. Това нѣщо заедно съ свободата да ловятъ за своя смѣтка, трѣбва да е помогнало да се излѣкуватъ отъ лудостѣта. Тѣ бѣха доста трезви.

Момичето бутна дветѣ засрамени създания къмъ Котуко и, като хълцаше отъ смѣхъ, извика:

— Това е Квикернъ, който ни води до безопасната земя. Вижъ неговитѣ осемъ крака и двойна глава!

Котуко освободи кучетата, и тѣ паднаха въ неговитѣ ржце — жълто и черно заедно, и се мжчеха да му обяснятъ, какъ се е върналъ разумътъ имъ. Котуко прекара ржка по ребрата имъ, които бѣха обли и добре облѣчени.

— Тѣ сж намѣрили храна, — рече той, като се ухили. — Сега азъ не мисля, че ние ще отидемъ скоро при Седна. Моятъ духъ-покровитель ми прати тѣзи приятели. Болестъта ги е оставила.

Следъ като поздравиха Котуко, тѣзи двама приятели, които презъ последнитѣ нѣколко седмици сж били принудени да спятъ, да ядатъ и да ловятъ заедно, се хвърлиха единъ другъ на шиитѣ и направиха славна борба въ снѣжната кжща.

— Праздни стомаси не се борятъ, — рече Котуко. — Тѣ сж намѣрили тюленъ. Сега да спимъ. Ние ще намѣримъ храна.

Когато се събудиха, на северния брѣгъ на острова имаше открита вода. Всички свободни ледове бѣха изгонени къмъ сушата. Първиятъ звукъ на разбиващи се вълни е най-веселото нѣщо, каквото може да чуе единъ инуитъ, защото то значи, че пролѣтъта е на пжтъ. Котуко и

момичето се хванаха за ръце и се усмигнаха: ясният рев на вълните между леда им напомняше за времето на съомгит и северния елен и за дъха на цвтящата приземна върба. Още докато гледаха, морето почна да отбира пната си между плаващит ледени блокове, тъй силна бше топлината. А на кръгзора имаше широко червено сияние, и това б светлината на залзващото слънце. То б по-скоро, като че го чуват да се прозва въ съня си, отколкото да го виждат да изгрва. Сиянието трая само нколко минути, но то означаваше обръщането на годината. Т чувствуваха, че нищо не може да промни това.

Котуко намри кучетата да се бият вън върху един прсно убит тюлен, дошел след рибата, която бурята винаги разгонва. Той бше първият от двадесет или тридесет тюлени, излзли на острова през течение на деня. И докато морето замръзне, стотини черни глави играеха въ плитката свободна вода и плуваха съ плаващит ледове.

Добре бше да ядат пак тюленов дроб, да пълнят безразсъдно лампит съ лой и да наблюдават пламъка да гори три стпки въ въздуха. Но щом новият лед на морето хвана да одържа, Котуко и момичето натовариха шейната и накараха двет кучета да теглят, както никога въ живота си не сж теглили. Защото т се страхуваха за туй, което може да се случи въ село. Времето бше тъй безмилостно, както вскога. Но по-лесно е да теглиш шейна, натоварена съ добра храна, отколкото да ходиш на лов гладен. Т оставиха двадесет и пет тюленови трупове зарити въ леда на брфа, готови за употреба, и бързаха да се върнат при своит. Кучетата им посочиха птя, щом Котуко им каза, какво очаква от тях. И макар че нмаше никакъв граничен знак, след два дни т залаеха пред селото на Кадлу. Само три кучета им отговориха: другит бха изядени, и кщит бха почти тъмни. Но когато Котуко извика, „Ой!“ (варено месо), слаби гласове отговориха. И когато извика твърде ясно, име по име, имената на своит, никой не липсваше.

След един час въ кщата на Кадлу горха лампит. Снжна вода се топше, гърнетата свирха, и снгът капше от покрива, когато Аморак приготви обд за цлата дружина. Момчето-бебе дъвчеше един рзен тлъст дроб съ ядки. Пловцит бавно и методично се пълнха съ тюленово месо. Котуко и момичето разказваха своята история. Двет кучета седха между тях. Когато

тѣхнитѣ имена се споменѣха, тѣ наостряха по едно ухо и гледаха засрамени. Инуититѣ казватъ, че куче, което веднажъ е страдало отъ лудостъ и оздравѣло, е запазено отъ по-нататъшни пристѣпи.

— И тѣй *торнакъ* не ни забрави, — каза Котуко. — Бурята виеше, ледътъ се чупѣше, и тюленътъ плуваше следъ рибата, която бѣ изплашена отъ бурята. Сега новитѣ тюленови дупки не сж и на два дни пѣтъ отъ тука. Нека добритѣ ловци отидатъ утре и донесатъ тюленитѣ, които съмъ запазилъ — двадесетъ и петъ тюлена, зарити въ леда. Когато изядемъ тѣхъ, всички ще отидемъ за тюлени на леденото поле.

— Какво ще правишъ ти, Котуко? — попита селскиятъ магьосникъ.

Котуко погледна момичето отъ северъ и рече:

— Ние ще направимъ кжща.

Той посочи на северозападната страна отъ кжщата на Кадлу, защото на тая страна винаги живѣе оженениятъ синъ или дъщеря.

Момичето вдигна ржце, съ дланитѣ нагоре, като клатѣше отчаяно глава. То бѣше чужденка, намѣрено гладно, и не можеше да донесе нищо въ тая кжща.

Аморакъ скочи отъ пейката, гдето седѣше, и почна да събира нѣща въ скута на момичето: каменни лампи, желѣзни стѣргачи на кожи, калаени котлета, еленови кожи, везани съ зжби на мускатни волове, и истински игли за корабни платна, каквито употребяватъ моряцитѣ — най-хубавиятъ чеизъ, даванъ нѣкога въ далечния край на полярния кржгъ.

— Още и тѣзи приятели! — каза Котуко, като се смѣеше и пѣеше на кучетата, които мушкаха студенитѣ си муцуни въ лицето на момичето.

— Аха, — каза магьосникътъ, като се изкашля важно, сякашъ той е обмислилъ всичко това. — Щомъ Котуко напустна селото, азъ отидохъ въ пѣвческия домъ и пѣхъ магьоснически пѣсни. Азъ пѣхъ презъ всички дълги ноци и викахъ духа на северния елень. Моето пѣене направи да духа бурята, която строши леда и закара дветѣ кучета къмъ Котуко, когато ледътъ щѣше да строши коститѣ му. Моята пѣсенъ доведе тюленитѣ подиръ разчупенитѣ ледове. Моето тѣло лежеше спокойно, но духътъ ми тичаше по ледоветѣ, като водѣше Котуко и кучетата въ всичко, що тѣ вършеха. Азъ го направихъ.

Всички бѣха сити и сънливи, затова никой не му противоречеше. Магьосникътъ се насили да изяде още единъ кжсъ варено месо и легна да спи съ другитѣ въ топлатата, освѣтлена, задимена отъ масло кжща.

Котуко, който рисуваше много добре въ инуитски стилъ, издълба рисунки за всички тия случки на единъ дълъгъ, плоскъ кжсъ слонова кость, съ дупка отъ единия край. Когато той и момичето отидоха на северъ въ Елесмерова земя презъ годината на чудната открита зима, той остави историята въ картини на Кадлу. Този я изгуби въ чакъла, когато шейната му се счупи едно лѣто край брѣга на езерото Нетилингъ въ Никозиригъ. Тамъ езеренъ инуитъ я намѣри следната пролѣтъ и я предаде на единъ мжжъ въ Имигенъ, който бѣше преводачъ на китоловецъ отъ Кумберландски Зундъ. Този пъкъ я продаде на Хансъ Олсенъ, който по-късно бѣше домакинъ на единъ голѣмъ параходъ, що носѣше излетници за Нордъ-капъ въ Норвегия. Когато туристическия сезонъ свърши, параходътъ пжтуваше между Лондонъ и Австралия, спирайки въ Цейлонъ, и тамъ Олсенъ продаде слоновата кость на единъ сингалезски бижутеръ за два подправени сапфира. Азъ я намѣрихъ между дребулиитѣ въ една кжща въ Коломбо и я преведохъ отъ единия край до другия.

[1] Волверинъ (в англ. оригинал *wolverine*) — росомаха (*Gulo gulo*), позната още като *лакомецъ*; най-големият сухоземен вид от семейство Порови (*Mustelidae*). — Бел.ел.кор. ↑

[2] Тридесетъ или четиридесетъ акра — 80–120 декара. — Б.р. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.